

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **P. D.**, zast. JUDr. Jiřím Konečným, advokátem se sídlem Praha 8, Na Žertvách 783/23, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o přezkoumání rozhodnutí žalované č. I., II. a III. ze dne 28. 12. 2006, všechny pod č. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2009, č. j. 3 Cad 19/2007 – 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení č. I., II. a III. ze dne 28. 12. 2006, č. X.

Rozhodnutím č. I. byla žalobci upravena od 8. 7. 1998 výše plného invalidního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), tak, že plný invalidní důchod činí 5393 Kč měsíčně. ČSSZ dodatečně započítala nově prokázanou dobu pojištění od 10. 10. 1990 do 31. 12. 1990 a vyměřovací základ 1200 Kč a dobu pojištění od 1. 5. 1996 do 30. 6. 1996. Za dobu pojištění od 1. 5. 1996 do 30. 6. 1996 se nepodařilo došetřit vyměřovací základ, proto pro osobní vyměřovací základ byla tato doba vyloučena. Tímto rozhodnutím žalovaná realizovala rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2006, sp. zn. 3 Cad 39/2005.

Rozhodnutím č. II. byla žalobci upravena od 8. 8. 2000 výše částečného invalidního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. tak, že důchod činí 3458 Kč měsíčně. ČSSZ dodatečně započetla nově prokázanou dobu pojištění od 10. 10. 1990 do 31. 12. 1990 a vyměřovací základ 1200 Kč a dobu pojištění od 1. 5. 1996 do 30. 6. 1996. Za dobu pojištění od 1. 5. 1996 do 30. 6. 2006 se nepodařilo došetřit vyměřovací základ, proto pro osobní vyměřovací základ byla tato doba vyloučena. S ohledem na doklady založené ve spise je zřejmé, že zde došlo k chybě v psaní a mělo se jednat o dobu do 30. 6. 1996, nikoli 2006. Tímto rozhodnutím realizovala ČSSZ rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2006, sp. zn. 3 Cad 39/2005.

Rozhodnutím č. III. byla žalobci upravena od 27. 6. 2003 výše plného invalidního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. tak, že plný invalidní důchod činí 6328 Kč měsíčně. ČSSZ žalobci započetla nově prokázanou dobu pojištění od 10. 10. 1990 do 31. 12. 1990 a vyměřovací základ 1200 Kč a dobu pojištění od 1. 5. 1996 do 30. 6. 1996. Za dobu pojištění od 1. 5. 1996 do 30. 6. 1996 se nepodařilo došetřit vyměřovací základ, proto pro osobní vyměřovací základ byla tato doba vyloučena. Tímto rozhodnutím žalovaná realizovala rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2006, sp. zn. 3 Cad 39/2005.

Městský soud v Praze vycházel z následujícího skutkového stavu:

Žalobce byl poživitelem plného invalidního důchodu od 8. 7. 1998. Od 8. 8. 2000 mu byl přiznán částečný invalidní důchod rozhodnutím ze dne 19. 9. 2000. Od 27. 6. 2003 mu byl přiznán plný invalidní důchod rozhodnutím ze dne 5. 8. 2003. Dne 9. 9. 2003 požádal žalobce o přepočítání invalidního důchodu na základě nově prokázané doby pojištění, a to od 10. 10. 1990 do 31. 12. 1990 a vyměřovacího základu a doby pojištění od 1. 5. 1996 do 30. 6. 1996, za kterou nebyla zjištěna výše výdělku, a proto byla tato doba pro stanovení výše osobního vyměřovacího základu vyloučena.

Na základě žalobcovy žádosti vydala žalovaná dne 27. 11. 2003 tři rozhodnutí označená I., II. a III. Rozhodnutím č. I. byl přiznán plný invalidní důchod podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ode dne 8. 7. 1998 ve výši 5393 Kč měsíčně s odůvodněním, že žalobci byla dodatečně započtena nově prokázaná doba pojištění a vyměřovací základ. Doplatek důchodu nenáleží s odkazem na tříletou prekluzivní lhůtu (§ 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.) Rozhodnutím č. II. byl žalobci přiznán částečný invalidní důchod podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ode dne 8. 8. 2000 ve výši 3458 Kč. Tato částka byla podle vládního nařízení o zvýšení procentní výměry důchodů zvýšena na konečnou částku 3840 Kč. Žalobci byla dodatečně započtena nově prokázaná doba pojištění a vyměřovací základ s tím, že rozhodnutí ze dne 19. 9. 2000 bylo tímto rozhodnutím zrušeno. Rozhodnutím č. III. přiznala žalovaná žalobci podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ode dne 27. 6. 2003 plný invalidní důchod ve výši 6328 Kč měsíčně s odůvodněním, že žalobci byla započtena nově prokázaná doba pojištění i nově prokázaný vyměřovací základ. Rozhodnutí ze dne 5. 8. 2003 bylo tímto rozhodnutím zrušeno. Součástí rozhodnutí bylo i oznámení o doplatku důchodu za dobu od 8. 8. 2000 do 7. 1. 2004.

Žalobu proti těmto rozhodnutím Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. 4. 2004, č. j. 3 Cad 100/2003 - 54, zamítl.

Na základě podané kasační stížnosti Nejvyšší správní soud následně rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (rozsudek ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Ads 46/2004 - 90). Dle Nejvyššího správního soudu spočíval skutkový stav v projednávané věci ve zjištění nové doby pojištění a vyměřovacího základu, tedy v tom, že důchod byl přiznán a vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží. Tyto situace upravuje § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., podle kterého se důchod zvýší, a to ode dne, od něhož zvýšení náleží, nejvýše však tři roky nazpět ode dne zjištění. Žalovaná byla proto povinna vydat rozhodnutí dle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, ve kterém by se srozumitelně a dostatečně vypořádala s existencí skutečností svědčících pro změnu důchodu dle citovaného ustanovení. Pro vydání takového rozhodnutí bylo nezbytné jednoznačně stanovit, k jakému dni došlo ke zjištění nové doby pojištění a vyměřovacího základu.

Novým rozhodnutím Městský soud v Praze napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil ČSSZ k dalšímu řízení (rozsudek ze dne 18. 10. 2006, č. j. 3 Cad 39/2005 - 103). Soud uložil žalované vydat rozhodnutí o zvýšení důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. a v něm stanovit den zjištění nové doby pojištění pro ověření běhu tříleté prekluzivní lhůty.

Novými rozhodnutími rozhodla žalovaná, jak bylo uvedeno v úvodu. Po jejich přezkoumání dospěl Městský soud v Praze k závěru, že z jejich odůvodnění je zřejmé, že žalobci byla započtena nově prokázaná doba pojištění. Protože se jednalo o dobu do 30. 6. 1996, bylo v rozhodnutí č. I. stanoveno, že se důchod, který byl žalobci přiznán od 8. 7. 1998, tj. plný invalidní důchod, zvyšuje s ohledem na tuto novou dobu pojištění na částku 5393 Kč měsíčně. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce uplatnil nárok na zvýšení důchodu v září 2003 doložením další doby pojištění a vyměřovacího základu. Žalobci tedy náleží zvýšení důchodu tři roky zpětně, tj. od září 2000. Z vyjádření žalované k žalobě je zřejmé, že žalobci již byla vyplacena částka 2654 Kč, což je rozdíl mezi jemu vyplaceným částečným invalidním důchodem, který pobíral od 8. 8. 2000 do 26. 6. 2003, a plným invalidním důchodem, který pobíral od 27. 6. 2003 do 7. 1. 2004 v celkové částce 164 601 Kč a nově vypočteným částečným invalidním důchodem za dobu od 8. 8. 2000 do 26. 6. 2003 a nově vypočteným plným invalidním důchodem, který pobíral od 27. 6. 2003 do 7. 1. 2004. Po zvýšení, které bylo započteno a přiznáno od 8. 8. 2000, bylo zjištěno, že mu měla být vyplacena částka 167 255 Kč. Zjištěný rozdíl 2654 Kč byl žalobci již vyplacen.

Soud dospěl k závěru, že provedeným zvýšením důchodových dávek od 8. 8. 2000 bylo žalobci vyhověno. Vydání rozhodnutí pod č. I. ze dne 28. 12. 2006 bylo sice nadbytečné, protože žalobce tento invalidní důchod pobíral do 7. 8. 2000, tedy více než tři roky před uplatněním nových dob pojištění (rozhodnutí o zvýšení tohoto důchodu tedy nemá žádný dopad na přiznání doplatku), přepočtem výše plného invalidního důchodu přiznaného žalobci od 8. 7. 1998 však nedošlo k porušení žalobcových práv. Soud proto dospěl k závěru, že zde není dán důvod pro zrušení tohoto rozhodnutí.

V rozhodnutí č. II. a III. ze dne 28. 12. 2006 nebyl vyčíslen rozdíl mezi původně stanovenou výší částečného invalidního důchodu a plného invalidního důchodu (tato skutečnost byla uvedena v původním rozhodnutí č. III. ze dne 27. 11. 2003). Dle názoru Městského soudu v Praze měla být výše nedoplatku uvedena i v rozhodnutích č. II. a III. ze dne 28. 12. 2006, přestože byl rozdíl v jeho výši již žalobci poukázán. Přes tento nedostatek se však soud domnívá, že vydanými rozhodnutími se žalovaná vypořádala s právním názorem vysloveným v rozsudku sp. zn. 3 Cad 39/2005. Jelikož byl rozdíl v doplatku již vyplacen, nebylo třeba znovu o tomto nároku rozhodovat.

Pokud žalobce v žalobě tvrdil, že žalovaná rozhodla ve věci stejně jako v roce 2003 vědomě v jeho neprospěch v rozporu se zákonem, není tomu tak. ČSSZ rozhodla napadenými rozhodnutími tak, že zvýšila žalobcův invalidní důchod s ohledem na nově doložené doby pojištění a vyměřovací základ. Těmito rozhodnutími nebyla porušena žalobcova práva a nebylo jimi rozhodnuto v rozporu se zákonem.

Rozsudek Městského soudu v Praze napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, ve které uplatnil důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Předně je stěžovatel toho názoru, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2006 je v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2005 pouze zdánlivě. Názor zdejšího soudu je v rozsudku Městského soudu v Praze ve prospěch zájmů žalované prezentován způsobem, který ve výsledku závěrům Nejvyššího správního soudu neodpovídá, zkresluje jejich význam, nebo je s nimi v rozporu. Tento rozsudek Městského soudu v Praze byl však právním zástupcem stěžovatele předán stěžovateli až po uplynutí lhůty k podání kasační stížnosti.

Napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2009 je pak podle názoru stěžovatele rovněž v rozporu s rozsudkem zdejšího soudu ze dne 25. 5. 2005. Oproti předchozím rozhodnutím ze dne 27. 11. 2003 již nově žalovaná rozhodla o úpravě výše důchodu dle § 56 zákona č. 155/1995 Sb. a v odůvodnění konkrétně uvedla dodatečně zjištěnou dobu pojištění a vyměřovací základ, v rozporu se závěry Nejvyššího správního soudu a koneckonců i Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2006 však ani v jednom rozhodnutí ze dne 28. 12. 2006 neuvedla, k jakému dni došlo ke zjištění skutečností rozhodných pro zvýšení důchodů. Z napadených rozhodnutí tak není zřejmé, za jaké období zvýšení náleží s ohledem na tříletou prekluzivní lhůtu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Podle stěžovatele tak není jasné, zda tuto zásadní okolnost žalovaná zjišťovala či nikoli, zjistila či nikoli, nebo pouze v rozhodnutí neuvedla (stěžovatel odkázal na § 3, resp. § 177 správního řádu).

Stěžovatel dále vytkl žalované, že rozhodla i o zvýšení důchodu, který mu náležel od 8. 7. 1998 do 7. 8. 2000, přestože podle rozsudků Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze již o tomto období nebylo možné vzhledem k tříleté prekluzivní lhůtě rozhodnout.

V napadených rozhodnutích č. II. a III. nakonec není vyčíslen doplatek důchodů a není uvedeno, zda již byl doplatek vyplacen. Někdejší rozhodnutí o vyplacení doplatku tak bylo zrušeno, aniž by bylo nahrazeno novým. K této otázce se Městský soud v Praze

vyjádřil pouze tak, že o nároku nebylo třeba znovu rozhodovat, neboť částka byla již vyplacena. Takový postup soudu považuje žalobce za nepřijatelný. Podle zákona mělo být žalovanou rozhodnuto i o tomto doplatku a výslovně např. uvedeno, že již došlo k jeho vyplacení. Ke kasační stížnosti přiložil stěžovatel závěrečnou zprávu Veřejného ochránce práv ze dne 31. 3. 2008.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu stěžovatelem uplatněných stížných bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Důvody kasační stížnosti lze podřadit ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však tři roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení.

První námitkou týkající se rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2006 se Nejvyšší správní soud není oprávněn zabývat, neboť tento rozsudek není předmětem přezkumu v projednávané věci.

Podle další kasační námitky žalovaná neuvedla v napadených rozhodnutích, k jakému dni došlo ke zjištění skutečností rozhodných pro zvýšení důchodů, proto z nich není zřejmé, za jaké období zvýšení náleží s ohledem na tříletou prekluzivní lhůtu. Tato námitka není důvodná. V daném případě je datum rozhodné pro počítání tříleté lhůty zcela zřejmé, neboť se odvíjí od podání žádosti o přepočítání důchodu, kterou stěžovatel podal u Pražské správy sociálního zabezpečení dne 9. 9. 2003. Ze správního spisu pak vyplývá, že období pro určení výše doplatku bylo stanoveno na dobu od 8. 8. 2000 do 7. 1. 2004. Byť Nejvyšší správní soud připouští, že není zcela zřejmé, jak dospěla žalovaná k datu 8. 8. 2000, je současně třeba uvést, že fakticky šla jeho stanovením za hranici počítanou od 9. 9. 2003 (tedy 10. 9. 2000), a tedy postupovala nad rámec zákona ve prospěch stěžovatele. Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že uvedení období rozhodného pro výpočet doplatku by žádoucím způsobem přispělo k přesvědčivosti napadených rozhodnutí, toto období však bylo uvedeno v původních rozhodnutích žalované ze dne 27. 11. 2003, a bylo tedy stěžovateli prokazatelně známo. Předmětný nedostatek napadených správních rozhodnutí

tedy není takového charakteru, aby naplňoval důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tak, jak byl citován výše.

Stěžovatel dále vytkl žalované, že v napadených správních rozhodnutích neuvedla výši doplatku, který mu byl již v minulosti poukázán. Z toho pak dovozuje, že někdejší rozhodnutí o vyplacení doplatku bylo zrušeno, aniž by bylo nahrazeno novým. Ani této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Otázkou charakteru oznámení o výplatě dávky, resp. jejího doplatku se již Nejvyšší správní soud v minulosti zabýval. Při své úvaze vyšel z ustálené judikatury dřívějších odvolacích soudů, konkrétně z rozsudku Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 24. 5. 1988 č. j. 8 Co 46/88, který byl uveřejněn ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS ČSSR pod č. Rc 35/90 a z rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 27. 5. 1997 č. j. 1 Cao 209/96. V obou uvedených případech dospěly soudy k závěru, že oznámení o výplatě důchodu není součástí výroku rozhodnutí a svojí povahou nejde o rozhodnutí o zákonných nárocích ve věcech důchodového pojištění. Toto oznámení o výplatě je pouze informací pro pojištěnce o tom, jakým způsobem bude realizován doplatek na dávce vyplývající z výroku rozhodnutí. Konkrétní vyměřená částka doplatku ani zjišťování, co již ČSSZ stěžovateli reálně vyplatila, již tedy není předmětem přezkumné činnosti soudu (podle rozsudku ze dne 9. 3. 2005, č. j. 3 Ads 15/2004 - 54, publ. pod č. 1033/2007 Sb. NSS). Není-li tedy oznámení o doplatku rozhodnutím o důchodovém nároku stěžovatele, jsou jakékoli úvahy o „*nenahrazení původních rozhodnutí*“ zjevně liché. Doplatek byl stěžovateli poukázán, tuto skutečnost stěžovatel nerozpориje a neuvedení výše doplatku v nových rozhodnutích je z hlediska správního soudnictví zcela bez vlivu na jeho právní postavení.

Za pravdu Městskému soudu v Praze je nakonec třeba dát také v tom, že vydání rozhodnutí žalované č. I. bylo sice nadbytečné, žádným způsobem však nezasáhlo do stěžovatelových práv, a ani v této okolnosti proto nelze spatřovat důvod pro zrušení napadeného rozsudku.

Závěrem považuje Nejvyšší správní soud za vhodné shrnout, že smyslem zrušení původních rozhodnutí žalované nebylo opravit „chybné výpočty“ vedené snahou žalované „stěžovatele ošidit“, nýbrž dosáhnout nápravy při výběru právních norem, na jejichž základě žalovaná o nároku stěžovatele rozhodla. Tohoto hlavního cíle bylo, byť s výhradami, dosaženo, a lze tedy konstatovat, že o žádosti stěžovatele o zvýšení důchodu bylo rozhodnuto v souladu se zákonem.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Městského soudu v Praze netrpí vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. února 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu